SECTION-B

- ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਕਿਨਰ ਦੇ ਸਕ੍ਰਿਆ ਅਨੁਕੂਲਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 4. ਪਿਆਜੇ ਦੇ ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 16

SECTION—C

- 6. ਤੁਸੀਂ ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਆਪਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ? ਇ_ਸ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8,8

SECTION-D

- 7. 'ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।' ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 8,8
- ਅਨੁਰੂਪੜਾ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਅਨੁਰੂਪ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
   4,12

SECTION--E

- 9. ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਵ੍ਰਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਓ।
  - (ii) ਰੋਗਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਦੇ ਸਿਖਿਆਤਮਕ ਨਿਹਿਤਾਰਥ
  - (iii) ਵਿਵਹਾਰਾਤਮਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਮਾਡਲ
  - (iv) ਸੁਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਲਾਭ।

4×4=16

(i) Printed Pages: 4

Roll No. .....

(ii) Questions :

Sub. Code: 8 2 9 8

Exam. Code: 1 1

B.Ed. (as per Syllabus 2015-17) 2nd Semester 1046

LEARNING AND TEACHING (In all Mediums)
Paper: C-10 (Same for USOL Candidate)

Time Allowed: Three Hours]

[Maximum Marks: 80

Note:— The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION-A

- 1. Explain the meaning and principles of human development. 4,12
- 2. What is Cognitive Learning? Discuss important components and types of cognitive learning. 4,6,6

SECTION-B

- Discuss the role of Skinner's theory of operant conditioning in Behaviourism.
- 4. Explain the cognitive theory of Piaget.

SECTION-C

- What are the applications of teaching styles in the classroom?
   Discuss the educational implications.
- 6. What do you mean by teaching concepts through discovery? Discuss the characteristics, merits and demerits of the model.

8,8

16

8298/BIK-838

[Turn over

SECTION-D

- "Micro teaching is used for certain teaching skills which can be developed with the help of micro teaching." Explain.
- What is Simulation? Explain its parameters. Discuss the advantages of simulated teaching.

  4,12

SECTION-E

- 9. Write short notes on the following:-
  - (i) Differentiate between growth and development.
  - (ii) Educational implications of Roger's theory.
  - (iii) Behavioural modification model.
  - (iv) Advantages of micro teaching.

 $4 \times 4 = 16$

(हिन्दी माध्यम)

Note:— The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION-A

- 1. मानव विकास के अर्थ और सिद्धान्तों की व्याख्या करो। 4,12
- संज्ञानात्मक अधिगम क्या है ? संज्ञानात्मक अधिगम के महत्वपूर्ण अंगों और किस्मों पर चर्चा करो।
   4,6,6

SECTION—B

- व्यवहारवाद में स्किनर के क्रियाप्रसूत अनुकूलन सिद्धान्त की भूमिका पर चर्चा करो।
- 4. पयाजे के संज्ञानात्मक सिद्धान्त की व्याख्या करो। 16

SECTION-C

 क्लासरूम में अध्यापन शैलियों के क्या उपयोग हैं ? इसके शैक्षिक निहितार्थों पर चर्चा करो।
 8,8

8298/BIK-838

2

 आपका शोध द्वारा अध्यापन अवधारणाओं से क्या अभिप्राय है ? इस मॉडल की विशेषताओं, गुणों और दोषों पर चर्चा करो।
 8,8

SECTION-D

- "सूक्ष्म अध्यापन का उपयोग कुछ अध्यापन कुशलताओं के लिये किया जाता है जिनको सूक्ष्म अध्यापन की सहायता से विकसित किया जाता है।" टिप्पणी करो।
- अनुरूपता क्या है ? इसके पैरामीटरों की व्याख्या करो। अनुरूप अध्यापन के लाभों पर चर्चा करो। 4,12

SECTION-E

- 9. संक्षिप्त नोट लिखो
  - (i) वृद्धि और विकास में अंतर दर्शाओ।
  - (ii) रोगर के सिद्धान्त के शैक्षिक निहितार्थ।
  - (iii) व्यवहारात्मक संशोधन मॉडल।
  - (iv) सूक्ष्म अध्यापन के लाभ।

 $4 \times 4 = 16$

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

Note: The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C, D carrying 16 marks each and the entire Section E consisting of 4 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION-A

- 1. ਮਾਨਵ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,12
- 2. ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸੰਗਿਆਨਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,6,6

8298/BIK-838

3

[Turn over